

АДИБА УМИРОВА

ЯШИЛ ТУШЛАР

Шеърлар

Тошкент
«Янги аср авлоди»
2005

Ёш истеъдодли шоира, Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси ташаббуси билан тузилган Адабиёт курсининг тингловчиси Адиба Умиrovанинг бу қалдирғоч китоби сизни бефарқ қолдирмайди. Ҳаётга муҳаббат, ўзаро инсоний ҳурмат, самимийлик, эҳтирос ва жўшқинлик туйғулари мазкур тўпلامнинг мундарижасини беэаб туради.

ISBN 5-633-0166-3

© Адиба Умирова. «Яшил тушлар». «Янги аср авлоди», 2005 йил.

ҲИСЛАР СИЛСИЛАСИ

Ёш шоира Адиба Умированинг шеърлари — ҳисга сафар. Ҳис билан учрашув. Ҳис кўриниши. Ҳис шакли. Ҳис силсиласи.

Қадим Шарқнинг улугларидан бири Фаридиддин Аттор шундай ёзган эканлар: «...Ҳамма нарсанинг жавҳари, асоси Маҳбуб-ёри азалийдир». Демак, муҳаббатдир.

Моҳият — Ҳис

Муҳаббат — Ҳис

Моҳият + Муҳаббат = Ҳис.

Адиба Умированинг битикларида Ҳис шунчаки ифода йўсинигина эмас, балки муҳаббатнинг муқаддаслиги тарзида кўриниши беради. Моҳият тарзида кўриниши беради.

Бунчалар баланд ишқ, кўзим ёшланар,

Оловдай ёнаман, туннинг бағрида.

Ҳис орқали кангулни англашга бошлайди. Кангул Ҳис шаклига кўчади. Шоира кангул билан ёлғиз. Унинг содиқ дарддоши бор. Бу — ёлғиз кангулдан жой сўраган, кангулга чўккан ёлғизлик.

Кангул — ёлғизлик макони.

Ёлғизлик — кангулнинг дарахти.

Ёш шоиранинг шеърларида кангулнинг қабат-қабатлирига нигоҳ ташланади. Адиба Умирова кангул ҳолатларини муайянлаштиришга, Ҳисни руҳий сезимлар майдонига кўчиришга интилади.

Умрим бир эртатка ўхшайди гўё,

Дарахтлар жимгина қалбимни ўқир, —

сатрларида кўриниши бергани янглиг восита, ҳолат, ҳаракат, майдон Ҳисда бирлашади. Ҳиснинг замирида яширинган кечинмалар, маънолар, Ҳиснинг дучлашуви зайлида шоён бўлади. Адиба Умирова шеърларининг хослиги шунда. Бу хослик янаям ўсаверсин.

Икром ОТАМУРОД

ОРЗУ

Қонимдан ҳар кўкарган гул олов бўлса,
Шовуллаган дарёлардек оқиб турсам.
Саҳроларнинг юрагида бир тоғ бўлиб,
Селдек оқиб дард келганда туриб берсам.

Йўқлик ичра Ота дея берсам садо,
Қашқадарё томонлардан даштлар келса.
Ватан, шаънинг кўтармоққа кўксим аро,
Худойим бир Алпомишдек ўғил берса.

Бир ғам берса, суйиб-суйиб куйлаб ўтсам,
Ҳар тўкилган япроғингда фидо бўлсам.
Кетар бўлсам чинорлардек баланд кетиб,
Яссавийлар тупроғидан бино бўлсам.

Шамоллар умримни кетмай совириб,
Бағрингда ям-яшил гиёҳдек унсам.
Бир куни ўзимни ердан супириб,
Энг баланд дарахтдек қаддим кўтарсам.

ДАРЁ

Беҳишт боғларининг тушига кириб,
Бокира кунларга қоришиб унган.
Мен бир юлдуз эдим, энг олис юлдуз,
Покиза осмоннинг бағрига қўнган.

Тоғлар ҳам пойимга чўкар эди тиз,
Нафис гуллар билан сирлашар эдим.
Ойнинг нафасини куйдириб ёлғиз,
Фақат баҳор билан бирлашар эдим.

Қачон нигоҳимга кўз тикдинг, Дарё?
Қип-қизил олмадек оқизиб кетдинг.
Ўн беш кун сен билан яшадим, само,
Ўн беш кун саҳролар бағрига етдим.

Бир хасдек урилиб кетдим қирғоққа,
Кўксимда бир қучоқ қақраб ётган чўл.
Учаман — самолар сендан йироққа,
Юраман — тўрт томон сенга қарши йўл.

Кўчангда тентираб кезар телба куз,
Хонангни супурар таниш армонлар.
Мен жимман, сен жимсан, олам жим шу кез,
Ҳовлингни тўлдириб йиғлар хазонлар.

Ортимдан сарғайиб қолади кеча,
Тилимни куйдирар ловуллаган чўғ.
Мен-ку кетаяпман, шу кетишимча
Қайга бораяпман, Худойим, беруҳ?

Бир куни ўзимга қайтаман беҳол,
Дарё, юрагимни сенга элтаман.
Ҳали тушларингга кириб бемажол,
Настарин гуллардек оқиб кетаман.

Бир куни мен сенга айланиб, Само,
Бир куни ўзимга қайтаман Ҳаво.
Кўксимга илинж бер, яратмоқлик бер,
Мен сенинг бир ожиз бандангман, худо!

Мен келиб-келиб бир илонни суйдим,
Ҳамма қолиб ундан сўрадим нажот.
Совуқ юзларига юзимни қўйдим,
Йигирма йил ёндим. Бемеҳр ҳайҳот.

Кафтида авайлаб, асради жоним,
Тишлари ғичирлаб, тилим тишлади.
Ўзимнинг бераҳм, беруҳ илоним,
Менинг юрагимда ёзлаб, қишлади.

Кўзлари чиройли, қараб тўймайман,
Лаблари лабимдан заҳар ичади.
Бўйнига осилиб бир зум қўймайман,
Дарахтни қучгандек ҳиссиз қучади.

Дилга оғир ботар тош сийналари,
Унинг бор бойлиги — ғам, андуҳларим.
Сочларим толаси — хазиналари,
Қўриқлаб ётади сир сандиқларим.

У пардек беозор, бедил илоним,
Бош уриб келади бармоқларимга.
Ташлаб кетолмайман, нега, Худойим?
Чирмашиб ётади оёқларимга.

Қалбимда бошланар қиёмат қойим,
Йиғласам йиғламас, кулсам кулмайди.
Менинг оқ илоним, оппоқ илоним,
Бир айби — севишни билмайди.

ОҶ КЕМА

Тушимга кирибди бир қоп-қора кун,
Фашлик босаётир билмадим, нега?
Кўзимга бостириб келаверар тун,
Шовиллаган денгиз ва оппоқ кема.

Шамолдек увлайди руҳим нотинч,
Минг бир таҳлика бор ҳар сўроғимда.
Қайга шошаяпман, билолмадим ҳеч,
Денгизлар фарқ бўлар кўз қароғимда.

Юракка бош урар телба тўлқинлар,
Осмонлар кўзимга тўкилар шу дам.
Уфқлар ортида кўмилган қуёш,
Денгизлар ортида турасан беғам.

Ўртага чўкади оғир сукунат,
Қип-қизил кўйлақда ёниб бораман.
Худойим, жонимдан ортиқ асрагин,
Уни ҳаётимдан кўпроқ севаман...

Оғир хаёлларим — сокин оқар кўл,
Ҳижрон довуллари эсади бот-бот.
Ортимда қолади — ортга қайтмас йўл,
Олдимда бир қадам турар аросат.

Шамоллар бир зумда кўтарар тўфон,
Оҳу нолаларим кўкка етади.
Ёнимда туриб ҳам сезмай қоласан,
Мени оқ кемалар олиб кетади.

ҲАЁТ ҚЎШИҒИ

Қишдан қолган кўкимтир совуқ
Юрагимдан ўтаётгандек.
Сўнгги вагон, сўнгги ўриндиқ,
Сўнгги йўлга кетаётгандек.

Ўртамизда қалин туманзор,
Кипригимда ҳасратлар нами.
Деразамга урилар ёмғир,
Ҳислар дилдан тўкилган каби.

Поезд илдам қадам ташлайди,
Айрилиқни этаяпман ҳис.
Ҳаёт ҳақда қўшиқ бошлайди,
Ёруғликка чиққан бир маҳбус.

Қушлар каби учади нотинч,
Ташвишлардан чарчаган хаёл.
Иккиланмай киради бу кеч,
Хиёнатнинг йўлига аёл.

Ортга қайтмоқ буюк хатодек —
Олдга юрмоқ нафаси ўлим.
Садақасиз қолган гадодек,
Ўтаверар омадсиз куним.

Яшин урган туйғулар бебош,
Беҳаловат тўлғонган дамлар.
Кимдир шодон, кимдир кўзи ёш,
Кетиб борар вагон Одамлар.

Юрагимни сезмайди ҳеч ким,
Атрофимда куз хазонлари.
Қўлимдаги сўнгги китобим —
Оқсоч қизнинг гул армонлари.

Тун — кўксимда аланга ёқар,
Кун — кўзимда сўнаётган ўт.
Сўнгги бекат, дегандек боқар,
Менга чипта узатган йигит.

Тонг отади маъюс, дилпора,
Ташқарида гупиллайди қор.
Масхарабоз ҳаёт тасқара —
Ҳаёт гўзал боқар нақадар!

МЕНИНГ ОЛОВЛАРИМ...

Кўзимга тўкилиб келар хиёбон,
Хайрлашмоқ оғир сўнгги йўлакда.
Ғамларга кўмилиб кетасан шу он,
Мен эса қоламан хазон кўйлакда.

Юрагимга ботган кипригинг аро
Кўксимга тўкилар синиқ илинжлар.
Яна дийдорингга етгунимча то
Сочимда оқариб кетар соғинчлар.

Ям-яшил ғамларга ўранган бекат —
Юрагимдан ўтар автоуловлар.
Барча ўлимларнинг ичидан кечиб,
Сенинг кўзларингда яшагим келар.

Исмингни ёзаман тонгда Қуёшга,
Тунда тўлғонаман гуллардек беҳуш.
Менинг оловларим сўнмаган ёшда,
Сенинг кўзларинг туш... киприкларинг туш...

Тутқин қуш сингари бандиликда дил,
Бунча хаёлларинг осмонлар қадар.
Юраман — қаршимда ёлғизоёқ йўл,
Хазон ёмғирига чўмилган шаҳар.

ҚОРОНҒИ УЙ

Кипригингни куйдиради ғам —
Хазонларнинг аччиқ ҳидлари.
Кириб келар қоронғулик ҳам,
Кўйлагини ташлаб сен сари.

Совуқ шамол эсар дарчангда,
Изгириндек ўтар фироқлар.
Январ йиглаб кирган хонангда,
Кўринади қора чироқлар.

Япроқларнинг қорамтир ранги,
Нигоҳимга шарпадек қўнган.
Манглайимда армон чизиғи,
Тўрт томоним ҳасратга тўлган.

Рўпарамда турар ғамгин йўл —
Сарғаяди кўнгил барглари.
Кўксингда қон йиғлаётган гул,
Ойдинликнинг кўрган тушлари.

Изларимиз қолар самода,
Яшамадик гулдек туташиб.
Кетаяпсан совуқ ҳавода,
Юрагимга оловлар ташлаб.

Чўкиб бораверар шу кўйда,
Ортингдаги қолган қоялар.
Кириб кетар қоронғу уйга,
Дунё кезиб келган соялар.

МАРТ ОҚШОМИ

Тушларингга кирган каби бахт —
Деразангдан кўринар баҳор.
Ҳадиксираб боқаман шу пайт,
Дийдорингга етгуним қадар.

Димоғингга атиргул ҳиди —
Юрагингни ёқар беомон.
Ҳисларимга тўлган боғ ичра,
Тарқалади ёсуман туман.

Нигоҳларим тортгандек хира,
Ёмғирларда ивиб кетар боғ.
Эриётган шу қорлар узра,
Қораяди яшил ўриндиқ.

Ҳадни билмай тўлиб оқар сой,
Ҳасратларим тўкилар бари.
Кўклаб кетди бағримда уч ой,
Дарахтларнинг яшил тушлари.

Юрагимнинг кўчаларида
Кипригингдан тўкилар олов.
Мартнинг сархуш кечаларида
Олиб кетдинг туманлар аро.

ЎН ТЎҚҚИЗНИНГ СОЧЛАРИ ОППОҚ

Нигоҳларим турар заъфарон,
Гулдонингиз гуллар чамани.
Мен бошқача сизни севаман,
Фунчаларга кўмилган каби.

Осмонлардан тушиб келдим мен,
Боғларингиз армонга тўлиқ.
Кўзларимга ўт истаяпман,
Юрагим ишқ... ўн тўққизим ишқ...

Олмалардек адашиб оққан
Кўнгилгинам сизга кўндимми?
Кўзингизга оловлар ёққан
Юлдузларим эрта сўндими?

Яшайманми гулдек саргайиб?
Ҳовлингизга хазон тўлади.
Елкангизга бошимни қўйиб,
Бир чиройли ўлгим келади.

Осмонлардан баландроқ эдим,
Ишқингизга кўмилдим шу чоғ.
Боғингиздан кетиб борар жим,
Ўн тўққизнинг сочлари оппоқ.

ЁЛҒИЗЛИК

Зим-зиё тун эди. Ёлғизман, ёлғиз,
Мен ҳам келаманми хаёлингизга?
Боргим келаяпти баридан кечиб,
Рашким келаётир аёлингизга.

Мен суйсам шунчаки суймасман,
Ғамларим яшиндир қароғингизга.
Икки олов ичра ёниб куймасман,
Ҳар кун бир йиқилсам оёғингизга?

Кўзимда юлдузлар сўниб йиғлайди,
Ой кўкка суяниб, қўниб йиғлайди,
Ҳамма тақдирига кўниб йиғлайди,
Нега мен кўнмайман фироғингизга?

Икки юрак аро уруш бошлайман,
Ғамлар беркинади кўз қаролиғида.
Художон, мен энди қандай яшайман,
Муҳаббат ва нафрат аролиғида?..

КАККУ

Ваҳимали чўкаётир тун,
Кунлар кириб келар долғали.
Ҳой, каккужон, сайрамай тургин,
Бошламадим яшашни ҳали.

Қора парда тушган хонамга,
Милтирайди умидлар шами.
Кирганим йўқ бирор кўнгилга,
Айтинг, недир севгининг таъми.

Юрагим ҳам урар беомон,
Эшигимдан кетмайсан нега?
Мен ҳаётни яхши кўраман,
Бор бошқанинг деразасига.

Ҳаётимни таъқиб қилар у,
Самоларга юзим бураман.
Сайрайверар тинмайин какку,
Мен яшашни хаёл сураман.

ҚОР ОДАМ

Кипригимдан сўнги қорлардек
Илинжларим тўкилаётир.
Энди сизга қайтмасам керак,
Музлаб-музлаб кетаётирман.

Изғиринлар жондан ўтади,
Туташмайди сиз-ла тақдирлар.
Мени қайта олиб кетади,
Феврал ичра кечган умрлар.

Хаёлларим кезар дарбадар,
Нигоҳларим беланар қорга.
Энди қалин туманлар тушар
Юракдаги арчазорларга.

Кўзингизда излари қолди,
Кипригимдан тўкилган ғамни.
Кетаётиб иситгим келди
Юракдаги бир қор Одамни.

ҶИЗ ҲАСРАТИ

Ҷизғонаман ўз-ўзимдан,
Ҷайтмагайман ҳеч сўзимдан.
Севишимни сизни зимдан
Отам билса, ўлдиради.

Шунча ғамми ёш бошим-а,
Ҳар тун чўқар шу қошим-а,
Ўйнаб кулмаган ёшим-а,
Ҳазон гулдек сўлдиради.

Қушдек учиб қўнарманми,
Ўтдек ёниб сўнарманми,
Ё, Зебидек қўнарманми,
Йўқ нарсани бўлдиради.

Олисларда ёрим қолур,
Айтилмаган зорим қолур,
Бўзлаб-бўзлаб торим қолур,
Ғанимларим кулдиради.

Бир дил бергин эй, Дўст Худо,
Бир гул бергин эй, Дўст Худо,
Бир йўл бергин эй, Дўст Худо,
Дунёимни куйдиради.

Армон ўсар дилда қат-қат,
Сизсиз яшаш менга даҳшат.
Юрак тўла ғаму ҳасрат,
Кўзим ёшга тўлдиради.

Севишимни сизни зимдан
Отам билса, ўлдиради...

МУҲАББАТДАН ЯРАЛГАН ОДАМ

Мен туғилиб ўсган бу Она замин
Бағрини беради дарахтларга ҳам.
Юрагим яланғоч қолиб кетди чин,
Йиллар ҳисларимни янчиб кетган дам.

Йигирма йил умрим саргардонликда,
Эгасиз кунларим ғафлатга ботди.
Осмондан гулдираб келган чақмоқлар
Аёвсиз оловлар бағрига отди.

Қовурғам тагида йиғлайди биров,
Хазонлар ичида кечган ўйингми?
Тўкилиб бораман хаёлинг аро,
Сендан узилмоқлик шунча қийинми?

Сен ҳали умрингда севмагансан, йўқ,
Бошимдан булутдек тўзғидинг, ўтдинг.
Билардинг дунёнинг тошлари совуқ,
Сен мени тошларга ташладинг, кетдинг.

Дунёда яшашга улгурмай ҳали,
Жонимга тегади бу майда ғамлар.
Мансабнинг ортидан қувар ит каби,
Аслида бир сиқим тупроқ одамлар.

Қўққисдан келса ташвишли онлар,
Бехосдан оғринса жонинг бедаво.
Кўксингда ялтираб турган унвонлар,
Оч қолсанг, нон бермас, яшасанг ҳаво.

Худонинг энг ожиз бандаларимиз,
Билмаймиз, эртага қандай тонг отар.
Бир нафас чиққинча — омонат умринг,
Бир нафас киргунча — жонинг хатарда.

Ёвузлик дунёга бўлолмас устун,
Дунёнинг жабри кўп билсанг шунда ҳам.
Зулму ситамларни парчалаб яша,
Ахир муҳаббатдан яралган Одам!

ВИДО

Мен ўлимин кутаётган одам,
Тилларимда энг сўнгги баёт.
Қучоқлашиб кўришайлик ғам,
Кел, мен билан видолаш, ҳаёт.

Сарғаяди куз тўла ҳовли,
Кимга керак омонат жонинг?
Қучоғимда гулларим бахтли,
Мен эртага йўқман, ишонинг.

Бағрим ёқар икки томчи ғам,
Дунё тордир керагингизга.
Мен дунёдан ўтар бўлсам ҳам,
Яшайманми юрагингизда?

Тоғдек ўсиб борар дардларим,
Қора кийган сабрларимга.
Сизни элтар сариқ гуллар жим,
Ҳасрат чўккан қабрларимга.

Худойимдан ишқингиз сўраб,
Сизни интиқ кутар йўлларим.
Қабримда ҳам лабларим қонаб,
Гуллаб ётар менинг қўлларим.

РУҲИМНИНГ ОВОЗИ

Мен ўлган эмишман тушимда,
Оққушга айланиб қолган
руҳим,
Қайгадир дайдиришиш паноҳ тополмай.
Ўргимчак тўридек ўралган бир дард
Ўз ҳолига қўймай қийнармиш сим-сим,
Балки илк муҳаббат
хотираси у.
Ё қишлоқдаги кекса онамнинг
Мендан хабар ол, деб
жаврашларидир.
Ёки бирга ўсган кўшни йигитнинг
«Сени севдим», дея
аврашларидир.
Қийналар
Танамдан чиқолмай руҳим,
Оламдек беадад кенгликлар истар.
Қол, деб ёлворсам ҳам
Истамас сира,
Билмадим у недандир зада.
Ё билиб-билмасдан бердимми озор,
Ё яшашни билмасдан умрим
Ўтдим беҳуда,
Бекор?..
Аламлар,
армонлар ўч олар бир-бир,
Қарғалар чўқиб ўяр кўзимни.
Дунёда илк бора ахир,
Соғиниб кетдим-а
Ўзимни...
Мени тушунгандай руҳим,
Танамга қайтади эрта тонгдан.
Барча андуҳларни унутиб ўзим,
Ҳаётни бошлайман янгидан.

ЎН САККИЗ ЁШ

Мен ҳали юрибман ғам ичра суйиб,
Ўн саккиз ёшимда кириб келган Куз.
Дарахтдек жимгина кузатиб қўйиб,
Дарахтдек жимгина кутиб оласиз.

Ҳавода силкинар япроқларингиз,
Турналар бағримдан учиб ўтади.
Кўзимдан тўкилган титроқларингиз,
Кўзимга оловлар ёқиб кетади.

Кўмилиб бораман нигоҳингизга,
Тунлар юрагимни ўтга ташлайди.
Ёғочдек ҳиссиз шохларингизга,
Чирмашган қўлларим йиғлай бошлайди.

Кафтимни куйдириб ўпади ёмғир,
Саратон кўксимда олар аланга.
Сиздан узилмоқлик бунчалар оғир,
Сиз билан яшамоқ азобдир жонга.

Харсанглар эзилиб ётар йўлимда,
Руҳимга киради сўнгги бор жавзо.
Нимадир сарғайиб қолар ортимда,
Бир ҳовуч кул каби тўзғийди Ҳаво.

БИЗ ДУНЁГА ҚАЙТИБ КЕЛМАЙМИЗ

Она ер оғринма, куз қайтар, ишон,
Япроқлар қайтади гулгун баҳорда.
Осмон тўкилмагин кўзимга шу он,
Қуёш ҳам қайтади эрта саҳарда.

Денгизлар қайтади урганча тўфон,
Йўлини йўқотган юлдузлар қайтар.
Ҳатто тун чўкса-да зулмат қаърига,
Нурларга қоришиб кундузлар қайтар.

Эшигинг ортида сарғаяр қайғу,
Кўзимга ботади армонли кеча.
Юракда туғилмас қайтиб бу туйғу,
Фақат сен қайтмайсан шу кетишингча.

Кўксимда уйғонар телба бир тилак,
Сен у ён, мен бу ён, нега йиғлаймиз.
Севса севибди-да шу битта юрак,
Ахир, биз дунёга қайтиб келмаймиз!

СУЙДИР МЕНИ

Ҳар не қилдим, бало бўлди ёш жоним-а,
Юрагингни ювиб кетдинг қон-қоним-а,
Шу кетишда йиғлаб бордим Худойим-а,
Энди берсанг пешонасин сийлаб бергин,
Суйганларинг ичидан ҳам суйиб бергин.

Кўзларимда юлдузларим сўнгани йўқ,
Сочларимда оппоқ тонглар кўнгани йўқ.
Кўнглим ҳали ҳижронларга кўнгани йўқ,
Кетар бўлсам, боши баланд нор бўлайин,
Ёр бўлсам ҳам мард йигитга ёр бўлайин.

Мен ишқ бўлиб туғилгандим дунёларга,
Бир нур бўлиб тушган эдим рўёларга.
Тоғ бўлгани келган эдим саҳроларга,
Куйдирсанг ҳам эл дардида куйдир мени,
Суйдирсанг ҳам мард йигитга суйдир мени.

Бегим-о,
Ҳиссиз дунёдан тўйдим,
Илиндим самонинг марҳаматига.
Армоним тош қотиб кўмилдим,
Безавол ишқимнинг салтанатига.

Бегим-о,
Бир бода ичиргил,
Бошимда аҳдсиз кун, бахтсиз кун.
Юрак — кўршапалак кечиргил,
Осий бир бандангман дилихун.

Бегим-о,
Ёмгирдек тўкилдим,
Дегайлар: — «Сир айтма анҳорга».
Дард ютиб чок-чокдан сўкилдим,
Етишим мушкулдир баҳорга.

НИГОҲЛАРИНГ ЎРТАР...

Хонамга бостириб кирар хавотир,
Муаззам туйғулар этади таъқиб.
Мен қайга қочайин, айта қол, ахир,
Хаёлларинг келса қилич кўтариб?

Бу тунда заррача шафқат йўқ, жоним,
Ҳар битта бўлагим узлатда ётса.
Мен қайта кетайин, борар йўлларим
Сенинг йўлларингга қоришиб кетса?

Нега кетолмайсан мендан узилиб,
Ғамларга кўмилса ёлғиз бу бошинг.
Мен қандай бепарво тураи термулиб,
Қўшни деразани ювса кўз ёшинг?

Хона ҳам хўмраяр беҳуд, бесадо,
Эгасиз ҳисларим тентираб юрса.
Мен қандай яшайман тўрт девор аро,
Ғамгин нигоҳларинг қадалиб турса?

ИСТИҲОЛА

Кўзларимни босади ҳадик,
Ғаволарда йилларим ёнди.
Йигирмамни кечганда юрак,
Мен ўзимни топибман энди.

Шамолларда соврилган хасдек,
Тупроқларга қоришдим охир.
Боши дорга етган маҳбусдек,
Мен жонимни ўйлайман ҳозир.

О, эртамда қандай куним бор,
Бўғзим узра қайтади унлар.
Тақдиримдан қандай фол очар,
Тангри номин сотган фолбинлар.

Бир-бирларин сотарлар шундай,
Зулматларда ёришгайми йўл?
Мангуликни талашар тинмай
Атрофимда уч-тўрт ғофил.

Мен ўзимни соғиндим, Осмон,
Ғамларимга ўралашдимми?
Мен яшашни бошлайман қачон,
Мен севишга улгураманми?

МЕНИ МАЙСАЧАЛИК ТУШУНМАС ҲЕЧ КИМ

Самолар бу ердан олиб кетингиз,
Замин кўзларимга боқар заъфарон.
Мен жимман, дунё ҳам турибди ёлғиз,
Қандай гаплашаман дарахтлар билан.

Фалак бу бошимдан қорларин элаб,
Маъюс ҳисларимни ёқар беомон.
Сочимда ғамларим кетди оқ гуллаб,
Қандай сирлашаман шамоллар билан.

Кўксимда титрайди занглаган ўлим,
Тоғларга дардимни айтаман шу он,
Мени майсачалик тушунмас ҳеч ким,
Қандай бирлашаман одамлар билан!

ЎЗИМ БИЛАН ЎЗИМ

Ҳисларимга тушгандек қиров —
Хавотирга кўмилар йўлим.
Юрагимни муштлайди биров,
Яшамайман сен билан, ўлим!

Ғамларимга бўлсанг-чи далда,
Оқ тундаги фариштам эдинг.
Ишонардим ҳаммаси олдда,
Рангпар бир қиз йиғлар: «Алдадинг!»

Сўнги манзил ва тугаган йўл,
Қоламанми, Худойим, омон.
Кўксим узра ёнаётган гул
Ураверар: «Ёмонсан, ёмон!»

Сендан қолди энг кўҳна ўкинч,
Болалигим ўтди тушлардек.
Гулламадим ўриклардек ҳеч,
Яшамадим озод қушлардек.

Ичимдаги отилган овоз,
Чиқар қачон бағримда унинг?
Ўйнамагин — бу ҳаёт морбоз,
Илонлари кўксимда менинг.

Ғолиб чиққан қуёш томонга,
Соя солган соялар синар.
Болалиқдан қолган осмонга,
Баҳор олиб келар турналар.

* * *

Ғамли онагинам қўллари дағал,
Кўришсак урилар оловлар ҳиди.
Бир ғашлик ботади кўзимга ҳар гал,
Қўлимга тикондек киради дарди.

Шафтоли гулидек асрагим келар,
Аёвсиз дунёнинг озорларидан.
Онагинам қайтар — ғамли ноябр,
Сочидек оқарган пахтазорлардан.

Гоҳ шодон, гоҳида ғамларни кезиб,
Мен яшаб юрибман армон бағрида.
Онагинам совуқ аёзлар кечиб,
Картошка экади қишнинг ярмида.

Дунёнинг ғамларин ичига ютиб,
Жилмаяр сарғайган лолаларига.
Оғриган оёгин сандалга тутиб,
Эртақлар айтади болаларига.

* * *

Кетаяпман, қаро тунда сингиб жим,
Шу лаҳза телбалик менга яқиндек.
Она, яшайвериб илинж топмадим,
Ёниб кетаяпман ўтдек, чақиндек.

Кетаяпман йиллар жоним қасдида,
Тошлар шилиб кетди товонларимни.
Йиғлаган осмонмас, менман аслида,
Куз тўка бошлайди армонларимни.

Умрим ҳам эртакка ўхшайди гўё,
Дарахтлар жимгина қалбимни ўқир.
Бир куни мен кечган ғофил бу дунё,
Ортимда минг йиллар афсона тўқир.

БАЛКИ БУ СЕВГИДА...

Ям-яшил боғларни туш кўрар Сабо,
Озодликни қучар бу банди қушлар.
Сен ҳозир боридан кечасан гўё,
Бўғзимга армонинг ҳиди урилар.

Менга юрагини очади дунё,
Аста нигоҳимни ўғирлар фурсат.
Мен ҳозир учаман, ҳозир учаман,
Мана қўлларимни қўйворди ҳаёт.

Хазонлар ичида гуллаган кеча,
Ҳасрағга кўмилиб кетар қизил боғ.
О, ишқим сочингдан кипригинггача,
Гуллаб бораётир тонглардек оппоқ.

Ҳилвираб тураман қора либосда,
Мени қайғуларга топширасан жим.
Энди Худойимга етдим деганда,
Сенинг кўзларингда адашиб кетдим.

Билмадим, умримнинг қолгани ғамми,
Хатарлар ичида кетади йўлим,
Балким бу севгида — яшарман бахтли,
Балки бу севгидан топарман ўлим.

ЭРКА БАҲОРЛАР

Сиз ғамни билмайсиз, эрка баҳорлар,
Қизғалдоқлар яшар менинг қонимда.
Булбуллар сайрашиб эрта наҳорлар,
Тунлар макон тутар хонумонимда.

Шамоллар руҳимни айлайди ватан,
Япроқдек тўзғийди орзую ҳавас.
Умрим минг синовга нишон дафъатан,
Армонлар кўксимда тош қотган абас.

Бошимга қўнади қишларнинг қори,
Заҳрини юракка санчиб кетади.
Тўрт фасл алмашиб барин озори,
Менинг вужудимни янчиб кетади.

Сиз ғамни билмайсиз, эрка баҳорлар...

БЕДОРЛИК

Мен сизни жудаям соғиниб кетдим,
Милён йил кўксимда қон кечар юрак.
Йўлингизни тўсган дарахтдек кутдим,
Дарчамда осилди бир оппоқ кўйлак.

Афсунгар тун каби ётади ҳийла,
Паришон сочингиз туманларида.
Сиз менинг кўксимда — биринчи қибла,
Кўнглимнинг поёнсиз уммонларида.

Ойдин тун қўйнида кўнгил тўлмасми,
Нурларга чирмашиб ойдек ботмасак.
Жимгина яшамоқ гуноҳ бўлмасми,
Олов фаслимизда олов отмасак.

Кетаман йўлимда йўл йўқ, хатар бор,
Аламли дунёда гулгун меваман.
Дидимда битта сўз йиғлайди такрор:
Севаман... севаман... ахир, севаман!..

Самолар ортида қолгайдир изим,
Эшикни очингиз нурларга тўлгай.
Мен баридан кечиб келдим, азизим,
Нима бўлсам бўлай, сизники бўлай!..

Сиз ҫали билмайсиз, экиб тупроққа
Ердан дарахт бўлиб унганлигимни.
Сиз ҫали билмайсиз бир япроқ каби,
Энг баланд тоғ каби ўсганлигимни.

Тошдан бўлак не кўрди қўлларингиз ёв,
Ҳақ бўлди дунёда излаб юрганим.
Сиз ҫали билмайсиз мендек бир олов,
Кулларнинг тагида чўғдек турганим.

Кўрасиз беҳосдан ҫали бир куни,
Гуллаб юбораман шаксиз, шубҳасиз.
Сизга раҳмим келар ўша гулларни,
Дунёдан пайқамай ўтиб кетасиз.

МУНДАРИЖА

И. Отамурод. Ҳислар силсиласи	3
Орзу	4
Дарё	4
«Мен келиб-келиб бир...»	6
Оқ кема	7
Ҳаёт қўшиғи	8
Менинг оловларим	9
Қаронги уй	10
Март оқшоми	11
Ўн тўққизнинг сочлари оппоқ	12
Ёлғизлик	13
Какку	14
Қор Одам	15
Қиз ҳасрати	16
Муҳаббатдан яралган Одам	17
Видо	18
Руҳимнинг овози	19
Ўн саккиз ёш	20
Биз дунёга қайтиб келмаймиз	20
Суйдир мени	21
«Бегим-о...»	22
Нигоҳларинг ўртар	22
Истиҳола	23
Мени майсачалик тушунмас ҳеч ким	24
Ўзим билан ўзим	24
«Ғамли онагинам...»	25
«Кетаяпман...»	26
Балки бу севгида	26
Эрка баҳорлар	27
Бедорлик	28
«Сиз ҳали билмайсиз...»	29

Адабий-бадний нашр

АДИБА УМИРОВА

ЯШИЛ ТУШЛАР

Шеърлар

Муҳаррир **Н. НАРЗУЛЛАЕВ**

Мусаввир **Б. БОЗОРОВ**

Тех. муҳаррир **В. ДЕМЧЕНКО**

Мусаҳҳиҳ **Д. МИНГБОЕВА**

Компютерда саҳифаловчи **Е. НАЗАРОВА**

ИБ № 3993

Босишга 2.02.2005й.да рухсат этилди. Бичими 84x108 1\32.
Босма тобоғи 1,0. Шартли босма тобоғи 1,68.
Адади 1000 нусха. Буюртма № 35.
Баҳоси келишилган нарҳда.

«Янги аср авлоди» нашриёт-матбаа марказида тайёрланди.
«Ёшлар матбуоти» босмахонасида босилди.
700113. Тошкент, Чилонзор-8, Қатортол кўчаси, 60.